

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGSĖJO 4 D. NUTARIMO NR. 918 „DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTO VEIKSMŲ IR PRIEMONIŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. BIRŽELIO 6 D. NUTARIMO NR. 558 „DĖL KONKREČIŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮRENGINIŲ IR TURTO SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BIRŽELIO 8 D. NUTARIMO NR. 699 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO, DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGPJŪČIO 7 D. NUTARIMO NR. 821 „DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS PROJEKTŲ, VYKDOMŲ ĮGYVENDINANT ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SINCHRONIZACIJOS PROJEKTĄ, SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTŲ (toliau kartu – Projektai)
(TAP NR. 21-333; 21-334; 21-335; 21-336; TAIS NR. 21-20786; 21-20787; 21-20789; 21-20790)**

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimo Nr. 918 „Dėl Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Nutarimo Nr. 918 projektas):

1. Nutarimo Nr. 918 projekto 1.3 papunktyje keičiamo Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano (toliau – Planas) 5 punkte siūlome atsisakyti vartojamos formuluotės „*veikiantiems pagal jiems priskirtą kompetenciją*“ kaip perteklinės ir nesukuriančios pridėtinės teisinės vertės. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo (toliau – Įstatymas) redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) 12 ir 13 straipsniuose kompetencijos yra atskirtos, nurodyti galimi finansavimo būdai tiek perdavimo sistemos operatoriui, tiek paskirtajam kaupimo sistemos operatoriui.

Šiame kontekste atkreipiame dėmesį, kad Finansų ministerijos rašte pateikta pastaba, dėl Nutarimo Nr. 918 projektu keičiamo Plano 18¹ punkte dėstomų veiksmų ir priemonių finansavimo šaltinių ir reikiamų lėšų poreikio išlieka aktuali ir turėtų būti Projektų rengėjų pakartotinai įvertinta, kadangi nuoroda į Nutarimo Nr. 918 projekto 1.3 papunktyje dėstomą Plano 5 punktą, mūsų

nuomone, neatskleidžia lėšų poreikio nurodytiems veiksams ir priemonėms įgyvendinti, taip pat nėra konkretizuojami finansavimo šaltiniai.

2. Atsižvelgiant į Įstatymo (redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) nuostatas (vietoj „sisteminių paslaugų“ nurodomos papildomos paslaugos, įskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas), manytume, turėtų būti tikslinamas keičiamo Plano 10 ir 13 punktai juose nurodytų sisteminių paslaugų teikimo apimtyje.

3. Iš keičiamo Plano 18¹.1.2 papunkčio formuluotės „ar *atskirų jos* („sistemos“ – aut. pastaba) *elementų*“ nėra aišku, koku tikslu ji vartojama, siūlytume ją pagrįsti arba atsisakyti, nes iš Įstatyme (redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) apibrėžtos sąvokos matyti, kad elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą sudaro visuma vienoje teritorijoje ar skirtingose teritorijose įrengtų elektros energijos kaupimo įrenginių, tuo tarpu „elementai“ sąvokos apibrėžtyje nėra minimi.

4. Keičiamo Plano 18¹.2.2 papunktyje nurodytas rezultatas „*įsigaliojusi ir vykdoma izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo sutartis*“ mūsų nuomone, nėra tinkamas, nes sutartis pasirašoma vykdant keičiamo Plano 18¹.2.1 papunktyje nurodytą priemonę, jos įsigaliojimas galimas ir nuo pasirašymo momento, o vartojama formuluotė „*vykdoma sutartis*“ taip pat neapibrėžia izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo pradžios momento, kuris, be kita ko, yra svarbus ir Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo (redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) 12 straipsnio 4 dalyje nustatyto teisinio reguliavimo dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus patiriamų sąnaudų įtraukiamo į reguliuojamų paslaugų kainas kontekste.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Įstatymo (redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) 6¹ straipsnio 5 dalies nuostatas yra svarbu tinkamai užfiksuoti ne tik izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo pradžią, bet ir šios paslaugos teikimo nutraukimo momentą, todėl siūlytume įvertinti, ar siekiant užtikrinti Įstatymo įgyvendinimą ir pagrįstą izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo laikotarpį, nebūtų tikslinga keičiamą Planą papildyti veiksmais ir priemonėmis dėl savalaikio izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo nutraukimo užtikrinimo.

5. Nutarimo Nr. 918 projekto 1.6 papunktyje keičiamo Plano 19 punkte nuoroda „*bei šiame skyriuje*“ vertintina kaip perteklinė, nes keičiamo Plano III skyriuje ir yra reguliuojami veiksmai ir priemonės Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizacijai nuo IPS/UPS sistemos.

6. Sistemiškai vertinat teisinį reguliavimą ir Projektų lydimuoju medžiagoje nurodytą tikslą įgyvendinti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13, 13-1 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6-1 straipsniu įstatymą, manytina, kad Nutarimo Nr.

918 projektu keičiamame Plane, be kita ko, turėtų būti nurodyti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos *reikalavimai, įskaitant privalomus reikalavimus dėl tokių sistemų sudarančių energijos kaupimo įrenginių vienetinės ir (ar) suminės galios*. Taip pat atsižvelgiant į veiksmų ir priemonių svarbą, siūlytume įvertinti, ar neturėtų būti nurodomos reikalingų žmogiškųjų išteklių užtikrinimo priemonės.

Kartu pažymėtina, kad, nors keičiamame Plane nenurodomi jokie reikalavimai planuojamai įrengti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemai, kartu teikiamame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 558 „Dėl Konkrečių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekte nurodomi konkretūs duomenys apie elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrenginių galią, įrenginių įrengimo vietą nepateikiant šių duomenų pagrindimo.

7. Siekiant užtikrinti teisėkūros sistemiškumo principą, šiame kontekste būtina peržiūrėti ir tikslinti Vyriausybės 2020 m. lapkričio 11 d. nutarimą Nr. 1270 „Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos savarankiškumo ir patikimumo stiprinimo priemonių plano patvirtinimo“, kuriame taip pat nustatyta priemonė „*Elektros energijos kaupiklių (baterijų) projekto įgyvendinimas (suminė energijos kaupimo sistemos galia iki 200 MW)*“. Be kita ko, šiame kontekste siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga šių planavimo dokumentų (Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimas Nr. 918 ir 2020 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 1270), susijusių su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymu, apjungti į vieną teisės aktą.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 558 „Dėl Konkrečių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Nutarimo Nr. 558 projektas):

8. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (redakcija nuo 2021 m. gegužės 1 d.) 4 priedo 2 dalies o) punktą ir į tai, kad Nutarimo Nr. 558 projekte ar jo lydimojoje medžiagoje nėra atskleista, apie kokius technologinius priklausinius jame kalbama, siūlytume pagrįsti Nutarimo Nr. 558 projekte keičiamo Konkrečių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto sąrašo (toliau – Sąrašas) 1.10.1-1.10.4 papunkčiuose nurodomų „*technologinių priklausinių*“ suderinamumą su minėta įstatymo nuostata. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad keičiamame Sąraše turėtų būti nurodomi *konkretūs* nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbūs įrenginiai ir turtas.

9. Siekiant užtikrinti teisės akto pagrįstumą, siūlytume detaliau nurodyti Nutarimo Nr. 558 projektu keičiamame Sąraše nustatomos elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrenginio

konkrečios galios, konkrečios planuojamų įrengti įrenginių įrengimo vietos, pagrindimą, nes nėra aišku, kokių pagrindu nurodomi planuojamų įrengti įrenginių duomenys.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimo Nr. 821 „Dėl Elektros energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto:

10. Siekiant teisės akto nuostatų nuoseklumo ir sistemiškumo, siūlytume 15 punkte dėstomo projekto pavadinimą dėstyti analogiškai šiame nutarime dėstomiems kitų projektų pavadinimams, tai yra atsisakant nuorodos į Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymą ir perteklinės, pridėtinės teisinės vertės nesukuriančios formuluotės „ir veikimas“.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė